

dtr

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE BRUSSELnummer : 150
25ste kamerA.R. Nr. 2007/5415/A te **150/25/10****Tussenvonniss – op tegenspraak – bijzondere rol**

Herstelvordering

IN DE ZAAK VAN :aangeboden op
niet te registreren
de ontvanger,De **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE INSPECTEUR** voor
het grondgebied van de provincie , met kantoor te
3000 Leuven, Blijde Inkomststraat 103-105,*eiser,*vertegenwoordigd door mr. , advocaat, in de plaats van mr.
advocaat, met kantoor te- 1 tussenvonniss
- 1 advies Hoge Raad
voor het Herstelbeleid
- 4 conclusies**TEGEN :**, met zetel te
en met als ondernemingsnummer*verweester,*vertegenwoordigd door mr. ; advocaat, in de plaats van mr.
, advocaat, met kantoor te

*

REGISTER NR :

150/25/10

V - TVA

In deze zaak spreekt de rechtbank het volgend vonnis uit.

Het vonnis wordt uitgesproken in eerste aanleg, na tegenspraak.

De bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in
gerechtszaken, zoals nadien gewijzigd, werden in acht genomen.De rechtbank heeft kennis genomen van de stukken van de
rechtspleging, en in het bijzonder van :

- het tussenvonniss van 17 februari 2009 en de daarin opgesomde
procedurestukken ;

- het advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, neergelegd op 8 mei 2009 ;
- de "conclusie na tussenvonnis" en de "syntheseconclusie na tussenvonnis" van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, respectievelijk neergelegd op 22 november 2009 en 2 maart 2010 ;
- de "aanvullende en samenvattende conclusie na tussenvonnis en advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid" en de "tweede aanvullende en samenvattende conclusie na tussenvonnis en advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid" van de respectievelijk neergelegd op 2 februari 2010 en 1 april 2010.

Op de zitting van 15 juni 2010 werden de raadslieden van de partijen gehoord, waarna twee stukkenbundels werden neergelegd, de debatten werden gesloten en de zaak in beraad werd genomen.

*

A. Feiten en procedurevoorgaanden

1. De is eigenaar van een perceel grond met een bedrijfsgebouw aan de te .

Het terrein is gelegen in bufferzone volgens het gewestplan. Een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning om het gebouw te verbouwen tot restaurant, werd geweigerd door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente op 3 mei 1995.

Op 18 september 1996 werd proces-verbaal opgesteld voor de uitvoering van vergunningsplichtige werken zonder voorafgaandelijke vergunning.

Een herstelvordering werd opgesteld op 19 september 1996, waarin het herstel van de plaats in de vorige staat werd gevraagd.

Een tweede proces-verbaal van 21 november 1997 stelde de uitvoering vast van verdere werken zonder vergunning. Een tweede herstelvordering waarin het herstel van de plaats werd gevraagd, volgde op 8 december 1997.

Op 18 november 1998 werd dan een derde proces-verbaal opgesteld voor de aanleg van een aardeberm, waarvoor ook een herstelvordering werd ingeleid bij het parket op 6 januari 1999.

2. Op 5 april 2007 ging de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur over tot dagvaarding van de teneinde het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand te horen bevelen, onder verbeurte van een dwangsom.

Bij tussenvonnis van 17 februari 2009 verklaarde de rechtbank de excepties van ontoelaatbaarheid betreffende de overschrijving van de dagvaarding in het hypotheekregister en de verjaring van de herstellvordering (in zoverre zij betrekking heeft op de instandhouding) ongegrond. Alvorens verder recht te doen, legde de rechtbank de herstellvordering voor advies voor aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

De Hoge Raad voor het Herstelbeleid verklaarde de adviesaanvraag op 24 april 2009 niet ontvankelijk.

De Hoge Raad gaf daarvoor volgende redenen :

"De raad merkt op dat uit het vonnis sub I Feiten en procedurevoorgaande het volgende blijkt :

"De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur heeft op 5 april 2007 de gedagvaard voor de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en vordert het herstel van de plaats, dit is het verwijderen van de aangevulde grond van het terrein alsook het slopen van alle bouwwerken en het verwijderen van de materialen van het terrein en de beplanting van de zone. (...)"

Nog uit het vonnis blijkt dat in onderhavige zaak de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur de herstellvordering rechtstreeks aanhangig (heeft) gemaakt, op grond van artikel 151 van het DORO".

De raad stelt vast dat in casu de herstellvordering door de stedenbouwkundig inspecteur bij de rechtbank van eerste aanleg van Brussel werd ingeleid zonder het verplicht voorafgaand eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

Het thans alsnog met toepassing van artikel 198bis DRO inwinnen van het advies van de raad kan hieraan niet tegemoetkomen. Artikel 198bis DRO beoogt immers alleen het verlenen van advies over herstellvorderingen die reeds aanhangig waren bij de hoven en rechtbanken op het ogenblik dat de bepalingen omtrent het verplicht voorafgaand advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid van artikel 149 c.q. artikel 151 DRO in werking zijn getreden.

In casu blijkt niet dat de voorliggende herstellvordering op het ogenblik dat de bepalingen omtrent het verplicht voorafgaand advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid van artikel 149 c.q. artikel 151 DRO in werking zijn getreden, reeds aanhangig was gemaakt bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

De raad kan in casu niet het met toepassing van artikel 198bis DRO gevraagde advies verlenen, doordat zulks met miskennis van artikel 198bis DRO zou gebeuren, terwijl de raad als orgaan van actief bestuur enkel de hem door het decreet toegewezen bevoegdheden kan uitoefenen.

De raad is derhalve onbevoegd om met toepassing van artikel 198bis DRO advies te verlenen. De voorliggende adviesaanvraag is bijgevolg onontvankelijk."

3. De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur handhaaft thans zijn eis tot herstel van de plaats.

De _____ besluit tot de ontoelaatbaarheid, minstens ongegrondheid van de eis.

Op de zitting van 15 juni 2010 hebben de partijen eensgezind de debatten beperkt tot de door de _____ opgeworpen excepties van (a) ontoelaatbaarheid wegens gebrek aan advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid ; en (b) verjaring van de herstellvordering gesteund op het misdrijf van de oprichting.

B. Beoordeling

4. De _____ herneemt de exceptie van ontoelaatbaarheid van de herstellvordering wegens gebrek aan voorafgaand advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur antwoordde op deze exceptie aanvankelijk onder meer dat voor het inleiden van een herstellvordering op grond van artikel 151 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (hierna : "DORO") geen advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid nodig is, omdat deze vereiste niet in artikel 151 werd ingeschreven.

In het tussenvonnis van 17 februari 2009 heeft de rechtbank geoordeeld dat dit verweer de vraag doet rijzen naar de bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet van het onderscheid dat met deze interpretatie gemaakt wordt tussen de herstellvorderingen die bij de burgerlijke rechter en de herstellvorderingen die bij de strafrechter aanhangig gemaakt worden. De rechtbank achtte het evenwel niet onontbeerlijk om terzake een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof, nu de rechtbank het hoe dan ook zinvol achtte om de herstellvordering in toepassing van artikel 198bis, tweede lid, van het DORO voor advies voor te leggen aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

De rechtbank stelt thans vast dat de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur zijn verweer met betrekking tot het voormelde onderscheid tussen de burgerlijke vordering en de strafvordering niet meer handhaaft.

Voor zoveel als nodig oordeelt de rechtbank dat dit verweer ongegrond is. Artikel 151 van het DORO bepaalt uitdrukkelijk dat de

stedenbouwkundige inspecteur voor de burgerlijke rechtbank de herstelmaatregelen kan vorderen "zoals omschreven in artikel 149, §1". De verplichting van het voorafgaand advies is ingeschreven in het eerste lid van dat artikel 149, §1, zodat moet worden aangenomen dat deze adviesplicht ook geldt voor de herstellvorderingen die bij de burgerlijke rechtbank worden aanhangig gemaakt.

5. De verplichting om het advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid in te winnen geldt krachtens artikel 198bis, eerste lid, van het DORO, enkel voor de herstellvorderingen die dateren van na de goedkeuring van het huishoudelijk reglement van de Hoge Raad, hetgeen gebeurd is op 16 september 2005.

De dagvaarding in deze zaak dateert van 5 april 2007, op een ogenblik dat de adviesplicht van de Hoge Raad reeds gold.

De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur voert thans evenwel aan dat de herstellvordering toch niet voor advies diende te worden voorgelegd voorafgaand aan de dagvaarding, nu niet de datum van de dagvaarding doch de datum van verzending van de herstellvordering aan het parket zou gelden als referentiedatum om te bepalen of er al dan niet een adviesverplichting bestond.

Dit verweer strijdt met het advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid van 24 april 2009 in deze zaak, waarin werd overwogen dat de datum waarop de herstellvordering aanhangig wordt gemaakt, geldt als referentie om na te gaan of er een verplicht voorafgaand advies nodig was.

De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur verwijst voor zijn stelling evenwel naar een meer recent arrest van het Hof van Cassatie van 9 juni 2009 (nr. P.09.138.N.).

In dat arrest heeft het Hof van Cassatie geoordeeld dat artikel 198bis, eerste lid, van het DORO niet toelaat het verplicht advies uit te stellen tot na het instellen van de vordering bij brief aan het parket en voor de inleiding bij dagvaarding voor de rechter. De beleidsbeslissing van het bestuur, na advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, moet immers, aldus het Hof van Cassatie, nog vóór het instellen van de vordering bij het parket worden genomen. Niet de datum van de dagvaarding maar de datum van de brief waarbij de herstellvordering aan het parket is meegedeeld, is volgens dit arrest aldus de toepasselijke tijdslimiet voor het verplicht inwinnen van het advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

Het Hof van Cassatie leidt vervolgens uit artikel 198bis, tweede lid, van het DORO af dat de rechter het facultatieve advies kan inwinnen van de Hoge Raad, niet enkel in de zaken waarin de herstellvordering reeds bij de rechter werd aanhangig gemaakt op 16 december 2005,

doch ook voor die zaken waarin de herstellvordering reeds op die datum bij brief aan het parket was meegedeeld.

De rechtbank stemt in met deze overwegingen van het Hof van Cassatie.

Het arrest van het Hof van Cassatie heeft weliswaar betrekking op een herstellvordering die bij de strafrechter wordt aanhangig gemaakt, doch de rechtbank ziet niet in waarom dezelfde overwegingen niet eveneens zouden gelden voor de herstellvorderingen die op grond van artikel 151 van het DORO bij de burgerlijke rechter worden aanhangig gemaakt. De stedenbouwkundige inspecteur behoudt immers ook na het versturen van zijn herstellvordering naar het parket immers de keuzemogelijkheid om de vordering alsnog bij de burgerlijke rechter aanhangig te maken (zie in dezelfde zin : P. Vansant, "De herstellvorderingen" in *Zakboekje Ruimtelijke Ordening 2010*, Kluwer, 2010, blz. 711, voetnoot 556). Voor de herstellvorderingen die vanaf 1 september 2009 aanhangig worden gemaakt bij de rechtbank geldt weliswaar een nieuwe adviesplicht in toepassing van artikel 6.1.13 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, doch deze adviesplicht bestaat niet voor de vorderingen die, zoals in de voorliggende zaak, werden ingeleid vóór die datum.

Voor zover het voorwerp van de herstellvordering zoals verstuurd naar het parket niet gewijzigd wordt in de dagvaarding voor de burgerlijke rechter, is er bijgevolg geen verplicht advies vereist van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid van zodra de herstellvordering naar het parket was verstuurd vóór 16 december 2005.

Vermits de herstellvordering in de voorliggende zaak werd ingesteld in verschillende brieven aan het parket, die allen dateren van vóór 16 december 2005, besluit de rechtbank dat de exceptie van ontoelaatbaarheid wegens gebrek aan advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, ongegrond is.

6. In het tussenvonnis van 17 februari 2009 verklaarde de rechtbank de exceptie van verjaring van de herstellvordering, in zoverre zij gesteund wordt op het misdrijf van instandhouding, ongegrond. Ten aanzien van de exceptie van verjaring van de herstellvordering, in zoverre zij gesteund wordt op het misdrijf van de oprichting, werd nog geen uitspraak gedaan.

De laat in dat verband terecht gelden dat de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur uiterlijk in november 1998, datum van het laatste proces-verbaal, op de hoogte was van de uitvoering van de werken waarvan wordt beweerd dat zij vergunningsplichtig waren en zonder vergunning werden uitgevoerd.

De vijfjarige verjaringstermijn van artikel 2262bis van het Burgerlijk

Wetboek is bijgevolg uiterlijk toen beginnen te lopen. De dagvaarding die op 5 april 2007 werd betekend, was bijgevolg laattijdig.

De exceptie van verjaring van de herstellvordering, in zoverre zij gesteund wordt op het misdrijf van de uitvoering van werken zonder vergunning, is bijgevolg gegrond.

7. De partijen hebben de debatten op de zitting van 15 juni 2010 uitdrukkelijk beperkt tot voormelde twee excepties.

De zaak wordt naar de bijzondere rol verzonden voor de verdere instaatstelling ten aanzien van de nog overblijvende betwistingen.

*

OP GROND VAN DEZE REDENEN BESLIST DE RECHTBANK :

De rechtbank verklaart de exceptie van ontoelaatbaarheid wegens gebrek aan advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, ongegrond ;

De rechtbank verklaart de exceptie van verjaring van de herstellvordering, in zoverre zij gesteund wordt op het misdrijf van de uitvoering van werken zonder vergunning, gegrond ;

Alvorens verder recht te doen wordt de zaak naar de bijzondere rol verzonden ;

De beslissing omtrent de kosten wordt aangehouden.

Dit vonnis wordt uitgesproken tijdens de openbare zitting van de 25ste kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 29 juni 2010, door de heer _____, rechter, in aanwezigheid van de heer _____, afgevaardigd griffier.